

Oddagrein
Eiríkur Lindenskov
blaðstjóri

VÍKUSKIFTI

26. FEBRUAR 2016

Kvinnur hava vald = menn missa vald

Sunnudagin eru 100 ár síðani, at kvinnur fyrri fyrstu ferð sluppu at velja til løgtingsval

Hóast føroyskar kvinnur sluppu á løgtingsval í 1916, so skuldu ganga 62 ár, til fyrstu kvinnur vórðu valdar á Løgting. Og um vit so lótu allar kvinnur, sum hava havt sæti á tingi sitið har enn, so høvdu tær ikki fylt allar stólarnar í lógtinimum.

Tað er tí, at talið av kvinnum á tingi tilsamans ikki er komið upp á 33 enn.

Orsøkin til tað er einföld: Føroyskir menn og føroyskar kvinnur vilja ikki hava kvinnur á ting – í øllum førum ikki í líka stórum tali, sum menn.

Og tað er ein matematiskur veruleiki, at skal ein kvinna hava vald – ja so skal ein maður missa vald. Og tað er eisini

ein stórir trupulleiki, tí føroyskar kvinnur og føroyskir menn halda ikki, at menn skulu lata vald fyrri at fáa kvinnur fram at í eins stóran mun.

Men at kvinnur mangan eru gløggari at stýra enn menn, hevur fleiri ferðir verið sjón fyrri søgn. Danmark hevði frá 1924 til 1926 heimsins fystu kvinnu í eini demokratiskari stjórn. Tað var Nina Bang, sum var kenslulámaráðharri hjá Stauning – og sum eisini varðaði av skúlabørnum í Føroyum.

Og hóast hon var danskur ministari, so dugdi hon at hyggja upp um meningsleysa politikkin, sum menn stóðu fyrri í málspurningum í Føroyum og í føroyska skúlunum. Tí hvørki børn ella lærarar í føroysku skúlunum sluppu tá at tosa móðurmálið. Tað skuldi vera danskt. Ikki endiliga tí, at danskir politikarar og embættismenn vildu

tað. Nei tí føroyskir politikarar tá sóðu størri virði í at stríðast um konfrontatiónina. Sambandsmenn vildu heldur ikki tá, at føroyingar sjálvir sluppu at ráða.

Nina Bang skar í gjøgnum og helt, at sjálvandi skuldu føroysk børn og føroyskir lærarar tosa føroyskt í føroyskum skúlum. Púra logiskt, helt hon. Men sambandsmenn í Føroyum søgdu kortanei. *Málið skuldi vera danskt!* Soleiðis stríðast summi okkara enn fyrri at varðveita konfrontatiónina – ella stríðast fyrri stríðið uttan meining.

Ein kvinna sá øðrvísi upp á tann spurningin. Tað kann læra okkum, at kvinnur eru minst líka klókar, sum menn at stýra einum landi. Tí átti vald at verið flutt frá monnum til kvinnur – og so var alt tos um javnstøðu óneyðugt.

Visti tú?

At vit hava valt tilsamans 25 kvinnur á ting seinastu 100 árin?

NØGDIR FYRIREIKARAR

G! gav 255.000

Festivalurin í Syðrugøtu gav 255 túsund krónur í yvirskoti

Endaliga úrsletið hjá G! Festivalinum í fjør 2015 var eitt yvirskot upp á 255.000 krónur.

Fyriskipararnir greiða frá, at tað er við góðum treysti, at gongd er í arbeiðinum at fyrireika ársins G! festival, sum verður dagarnar 14. til 16. juli. Skráin er við at taka skap og nýggj heima-síða verður lögð út friggjadagin 26. februar.

Á aðalfundinum var nevndin atfurvald. Í henni sita, Bogi Andreasen formaður, Oluffa Joensen, næstformaður, Sigvør Laksá, Kristfríð Tyril, Theodor Kapnas og Hans Jákup Mikkelsen. Nevndin hevur sett Sigvør Laksá sum stjóra og Kristfríð Tyril er samskipari.

Alt yvirskotið hjá G! fer framvegis óskert víðari til felagið Tónleikamiðstøðin, ið arbeiðir við at gera eina miðstøð fyrri tónleik í Eysturkommunu.

Les eisini blaðið á telefonini

Í blaðnum...

Væntaðu onga meingin frá mær

Samrøða síða 16-17

Eg merki ikki trupulleikan

Samrøða síða 12-13

MALLA SAMUELSEN

Fyrsta kvinna á Løgtingi

16. mars í 1964 tók fyrsta kvinna nakrantíð sæti á løgtingi.

Vit geva málagn

Sjálvstýrisflokksins orðið:

»Mánadagin, tá ið tingið ko saman klokkan seytjan, hendi tað, sum ongantið áður er hent í tingsins søgu. Tá tók kvinnan fyrri fyrstu ferð sæti á Føroya løgtingi.

Rætt er tað, at hesa ferð er tað bara fyrbils, meðan Marius Johannesen er burturstaddur, men søguligt er tað kortini, og verður tað ikki varandi hesa ferð, so man tað kortini fara at eydnast til næsta val.

Kvinnan er Malla Samuelsen, sum var nr. 2 á sjálvstýrislistanum fyrri Suðurstreym til seinasta val. Hon er fødd og uppvaksin á Kirkju í Fugloy, men gift og búsett í Havn.

Malla Samuelsen hevur tikið dúgliga lut í ymsum almennum virki her í býnum. Hn var limur av býráðnum 1956-60, og hesi árin var hon formaður í skúlanevndini og sosialu nevndini. Hetta skeiðið var tað, at skúlin í Vesturbynum varð bygður.

Malla Samuelsen hevur eisini verið formaður í Kvinnufelagnum og hevur gjørt eitt stórt arbeiði har.

Í tíggu ár hevur hon hvønn vetur havt matgerðarskeið í sínum egna heimi fyrri einum 20 kvinnum ella fleiri til hvørt skeiðið. Hetta

Kvinnur Litli.

Løgtingið er eitt av teimum stóru og eldri stjórnunum, sum hava verið til stundar í Føroyum. Hetta er eitt av teimum stóru og eldri stjórnunum, sum hava verið til stundar í Føroyum. Hetta er eitt av teimum stóru og eldri stjórnunum, sum hava verið til stundar í Føroyum.

Sosialurin

Tórshavn Tórsgata 1, Postboks 76, 100 Tórshavn
tel. 341800, fax 341801, post@sosialurin.fo

Tel. 341800
www.sosialurin.fo

Súduroy tel. 375364, fax 375464, tel. 228814,
aki@sosialurin.fo, dagfinn@sosialurin.fo

Stovnaður: 1927
Ábyrgdarblaðstjóri:
Eiríkur Lindenskov
eirikur@sosialurin.fo
Útgevari: Sp/f Sosialurin

Grafiskt snið/layout:
Pætur Eyðunsson Jensen
Uppseting: Sosialurin,
Tekniska deild
Prent: Prentmiðstøðin

Miðlahúsið:
Avgreiðsla: mán - frí
kl. 08.00 - 16.00

Víkuskifti redaktørur
Barbara Holm
barbara@sosialurin.fo

Lýsingar
Frída Mellemgaard,
lýsingasamskipari
lysing@sosialurin.fo
tel. 341826

Haldarar, sum ikki hava fingið blaðið, kunnu ringja
tel. 341818 frá kl. 8.00 til 20.00 og bóða frá.